

DETALIZUOTI LMSA PASIŪLYMAI XXI LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS PROGRAMOS NUOSTATŲ ĮGYVENDINIMO PLANUI

Skyriaus pavadinimas	Plano punktas / statusas	LMSA siūloma veiksmo redakcija	Įvykdy mo data	Atsaki ngas vykdyt ojas	Dalyvaujančios institucijos	LMSA vertinimo išvada / argumentai / siūlymo pagrindimas
II PRIORITETAS AUGINSIME LIETUVOS EKONOMIKĄ	NAUJAS 2.X	Atlikti sisteminę miško savininkams taikomos mokestinės politikos peržiūrą ir parengti teisės aktų pakeitimus: įvertinti privalomųjų 5 proc. atskaitymų nuo pajamų už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką panaikinimo arba esminio pertvarkymo galimybes, įskaitant jų apskaičiavimo bazę; įvertinti nereguliariai gaunamų miškininkystės pajamų specifiką; sukurti finansines ir mokestines paskatas reinvesticijoms į miškus ir tvaraus miškų valdymo principus taikantiems savininkams.	2027 m. II ketv.	FM	AM, ŽŪM, EIM	Tęstinis LMSA 2025 m. rašto Nr. 46 pasiūlymas. XXI Vyriausybės programos 654 p. numato palaikyti miškų sektoriaus ekonominį gyvybingumą, 658 p. – sukurti paskatas tvariai miškus valdantiems savininkams. Horizontalus mokestinis veiksmas Plane šiuo metu <u>nenumatytas</u> .
XI PRIORITETAS TAUSOSIME APLINKĄ IR JOS IŠTEKLIUS	NAUJAS veiksmas po 11.1	Parengti ir pradėti įgyvendinti miškų atsparumo klimato kaitai, produktyvumo ir sanitarinės būklės gerinimo priemonių paketą: stiprinti miškų apsaugą nuo kenkėjų ir gaisrų, sudaryti sąlygas formuoti klimato kaitai atsparesnius ir produktyvesnius medynus, mažinti sanitarinių priemonių taikymo administracinę naštą, tobulinti stichinės nelaimės miškuose paskelbimo ir reagavimo tvarką, užtikrinti tvarios vietinės medienos tiekimo grandinės stabilumą.	2027 m. IV ketv.	AM	EIM, EM, ŽŪM, ŠMSM, VMT	Plano 11.1 apsiriboja rizikų nustatymu ir duomenų kaupimu. XXI Vyriausybės programos 651, 659 ir 668 p. nustato konkrečius įsipareigojimus dėl produktyvumo, atsparumo klimatui, medienos tiekimo grandinės ir sanitarinės būklės gerinimo procedūrų supaprastinimo.
XI PRIORITETAS TAUSOSIME APLINKĄ IR JOS IŠTEKLIUS	11.2 – KEISTI	Pakeisti Miškų įstatymą, įgyvendinant patvirtintas ilgalaikės miškų politikos kryptis, ir nustatyti veiksmingesnį bei aiškesnį miškų grupių paskirstymą; prieš nustatant naujus ar išplečiant esamus ūkinės veiklos ribojimus privačiuose miškuose numatyti sąžiningą ir savalaikį kompensavimą už ekonomiškai reikšmingus nuostolius, o kai ribojimai iš esmės panaikina ūkinio naudojimo galimybes – miškų išpirkimo ar mainų mechanizmą; riboti plynuosius kirtimus priemiesčių miškuose ir vertingiausiose saugomose teritorijose; įveiklinti nuosavybės teisėms atkurti	2027 m. II ketv.	AM	FM, EIM, ŽŪM, VMT	Dabartinė 11.2 redakcija kompensavimą susiaurina tik iki plynujų kirtimų draudimo. Tai <u>siauriau</u> nei Programos 652, 653 ir 656 p., kuriuose nustatytas platesnis sąžiningo kompensavimo arba išpirkimo principas. Siūlomas terminas suderintas su siūlymu strateginį dokumentą <u>patvirtinti pirmiau</u> .

Skyriaus pavadinimas	Plano punktas / statusas	LMSA siūloma veiksmo redakcija	Įvykdy mo data	Atsaki ngas vykdyt ojas	Dalyvaujančios institucijos	LMSA vertinimo išvada / argumentai / siūlymo pagrindimas
		nepanaudotus valstybinius miškus; atsisakyti pridėtinės vertės nekurančio ir ES teisės reikalavimus viršijančio perteklinio teisinio reguliavimo.				
XI PRIORITETAS TAUSOSIME APLINKĄ IR JOS IŠTEKLIUS	11.3 – KEISTI	Kartu su miškų sektoriaus bendruomene, mokslu ir kitais socialiniais partneriais parengti ir Vyriausybės lygmeniu patvirtinti nacionalinį miškų sektoriaus strateginį dokumentą, nustatantį ilgalaikės, nuoseklios ir subalansuotos miškų politikos kryptis ir priemones iki 2050 m., užtikrinant miškų tvarumą, biologinės įvairovės išsaugojimą, atsparumą klimato kaitai, miškų produktyvumą, tvarią medienos tiekimo grandinę, subalansuotą ekosisteminių paslaugų spektrą ir miškų sektoriaus ekonominį gyvybingumą.	2027 m. I ketv.	AM	EIM, FM, KAM, KM, SADM, ŠMSM, ŽŪM	Programos 651 ir 652 p. numato ne tik „suplanuoti“, bet parengti ir įteisinti / sukurti miškų strategiją ; 654 p. tiesiogiai įtvirtina ekonominio gyvybingumo aspektą. Strateginis dokumentas <u>turi būti realus pagrindas</u> Miškų įstatymo reformai.
XI PRIORITETAS TAUSOSIME APLINKĄ IR JOS IŠTEKLIUS	NAUJAS veiksmas po 11.3	Atnaujinti ir patvirtinti kompensacijų privataus miško ir žemės savininkams už dėl aplinkosauginių ribojimų patiriamus nuostolius apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarką; parengti bendrą ekonominių nuostolių vertinimo metodiką, apimančią prarastas pajamas, papildomas sąnaudas ir turto rinkos vertės sumažėjimą; nustatyti tvarius kompensavimo finansavimo šaltinius ir kasmet planuoti adekvačius asignavimus.	2027 m. II ketv.	AM	FM, ŽŪM	Tęstinis Nr. 46 pasiūlymas. Programos 652, 653 ir 656 p. įsipareigojimai <u>negali būti įgyvendinti</u> be veikiančios apskaičiavimo, išmokėjimo ir finansavimo sistemos. Finansinis mechanizmas ypač svarbus 11.7 ir 11.8 priemonėms.
XI PRIORITETAS TAUSOSIME APLINKĄ IR JOS IŠTEKLIUS	NAUJAS veiksmas – miškingumo didinimas	Parengti ir įgyvendinti miškingumo didinimo priemonių paketą: supaprastinti naujų miškų įveisimą privačioje ne miško žemėje ir savaime apželiančių plotų pripažinimą miškais, sumažinti su tuo susijusią administracinę ir finansinę naštą, gerinti miško sodmenų prieinamumą ir įvairovę, skatinti privačių medelynų plėtrą bei sudaryti sąlygas racionaliai konsoliduoti ir įveiklinti mažus įsiterpusius ar su miško valdomis besiribojančius plotus.	2027 m. II ketv.	AM	ŽŪM, NŽT, VMT, VMU, Registrų centras	Plane numatytas rezultatas – miškingumą iki 2028 m. padidinti iki 34,98 proc., tačiau konkretus jo pasiekimo mechanizmas <u>nenumatytas</u> . Programos 653 p. tiesiogiai įpareigoja didinti naujai įveisiamų miškų plotus ir tobulinti savaiminių miškų pripažinimo tvarką.

Skyriaus pavadinimas	Plano punktas / statusas	LMSA siūloma veiksmo redakcija	Įvykdy mo data	Atsaki ngas vykdyt ojas	Dalyvaujančios institucijos	LMSA vertinimo išvada / argumentai / siūlymo pagrindimas
XI PRIORITETAS TAUSOSIME APLINKĄ IR JOS IŠTEKLIUS	NAUJAS veiksmas – savanoriška gamtosauga ir ekosisteminės paslaugos	Sukurti ir pradėti įgyvendinti savanoriškos aplinkos apsaugos ir biologinės įvairovės skatinimo privačiuose miškuose finansavimo programą bei miškų ekosisteminių paslaugų ekonominio įveiklinimo modelius, apimančius rekreaciją, ekoturizmą, nemedieninius produktus ir paslaugas, kraštovaizdžio paslaugų sutartis su bendruomenėmis ir kitus sutartinius mechanizmus; sudaryti sąlygas miško savininkams gauti pajamas už visuomenei teikiamas ekosistemines paslaugas.	2027 m. III ketv.	AM	EIM, FM, ŽŪM, KM, savivaldybės	Programos 647 p. tiesiogiai numato savanoriškos gamtosaugos finansavimo programą, 657 p. – ekosisteminių paslaugų kapitalizaciją ir pajamas savininkams, 658 p. – paskatas tvariam miškų valdymui. <u>Plane šių veiksmų nėra.</u>
XI PRIORITETAS TAUSOSIME APLINKĄ IR JOS IŠTEKLIUS	NAUJAS veiksmas – institucijų valdymas	Atlikti Aplinkos apsaugos departamento ir Valstybinės miškų tarnybos funkcijų, procesų ir kompetencijų auditą, panaikinti perteklines ir besidubliuojančias funkcijas, aiškiai atriboti politikos įgyvendinimo, kontrolės ir duomenų valdymo atsakomybes, stiprinti miškininkystės kompetencijas ir konsultavimo funkciją bei mažinti administracinę naštą miško savininkams ir ūkio subjektams.	2027 m. II ketv.	AM	VMT, AAD, ŽŪM	Tiesiogiai įgyvendina Programos 649 p. Dabartiniame Plane atskiro veiksmo šiam įsipareigojimui <u>nėra.</u>
XI PRIORITETAS TAUSOSIME APLINKĄ IR JOS IŠTEKLIUS	11.4 – PAPILDYTI	Siekiant, kad medžioklės veikla atliktų medžiojamųjų gyvūnų populiacijų savalaikio reguliavimo funkciją, stabdytų invazinių gyvūnų rūšių ir infekcijų plitimą bei leistų tinkamai apsaugoti miško ir žemės naudmenas nuo medžiojamųjų gyvūnų daromos žalos, parengti ir priimti Medžioklės įstatymo ir kitų medžioklę reglamentuojančių teisės aktų pakeitimus, taip pat atnaujinti medžiojamųjų gyvūnų daromos žalos apskaičiavimo, nustatymo ir savalaikio atlyginimo tvarką.	2028 m. II ketv.	AM	ŽŪM, VMT, savivaldybės	Dabartinis 11.4 tinkamai atspindi Programos 669 p. populiacijų reguliavimo dalį, tačiau <u>neapima žalos apskaičiavimo ir atlyginimo sistemos, kurią LMSA oficialiai siūlė dar 2025 m. raštu Nr. 46.</u>
XI PRIORITETAS TAUSOSIME	NAUJAS veiksmas – biologinės	Parengti ir priimti Lietuvos biologinės įvairovės išsaugojimo strategiją, nustatant aiškius ilgalaikius ir tarpinius tikslus, išmatuojamus būklės rodiklius,	2027 m. II ketv.	AM	ŽŪM, ŠMSM, KM, savivaldybės	Tiesiogiai įgyvendina Programos 640 p. Plane tokio veiksmo <u>nėra.</u> Strategija turi orientuoti biologinės įvairovės politiką į faktinius būklės

Skyriaus pavadinimas	Plano punktas / statusas	LMSA siūloma veiksmo redakcija	Įvykdy mo data	Atsaki ngas vykdyt ojas	Dalyvaujančios institucijos	LMSA vertinimo išvada / argumentai / siūlymo pagrindimas
APLINKĄ IR JOS IŠTEKLIUS	Įvairovės strategija	prioritetines saugomas vertybes, konkrečias priemones, atsakingas institucijas ir finansavimo šaltinius.				rezultatus, o ne vien teritorijų plotą ar formalių ribojimų skaičių.
XI PRIORITETAS TAUSOSIME APLINKĄ IR JOS IŠTEKLIUS	NAUJAS veiksmas – saugomų teritorijų sistemos auditas	Atlikti šalies teritorijoje esančių gamtinių ir kraštovaizdžio vertybių inventorizaciją, įvertinti joms taikomas aplinkosauginės priemonės, jų faktinį efektyvumą ir proporcingumą, apskaityti visas teritorijas, kuriose dėl gamtinių vertybių apsaugos taikomi ūkinės veiklos apribojimai, ir tuo pagrindu moksliskai pagrįstai optimizuoti saugomas ir riboto ūkininkavimo teritorijas.	2028 m. II ketv.	AM	ŽŪM, KM, ŠMSM, VSTT	Tiesiogiai įgyvendina Programos 665 p. Ši nuostata buvo ir ankstesnio LMSA Nr. 46 pasiūlymo esmė. Dabartiniame Plane atskiro veiksmo nėra.
XI PRIORITETAS TAUSOSIME APLINKĄ IR JOS IŠTEKLIUS	11.7 – KEISTI	Parengti natūralių buveinių, esančių už Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ ir kitų saugomų teritorijų ribų, apskaitos, apsaugos ir atkūrimo teisinį modelį, pagal kurį ūkinės veiklos ribojimai būtų nustatomi tik įvertinus konkrečios buveinės reikšmingumą, būklę, apsaugos poreikį, numatomo poveikio mastą ir proporcingumą; pirmiausia taikyti savanoriškas apsaugos sutartis, rekomendacijas ir skatinamąsias priemones, o privalomų ekonomiškai reikšmingų ribojimų atveju numatyti sąžiningą kompensavimą.	2027 m. IV ketv.	AM	ŽŪM, FM, VSTT, VMT	Dabartinis 11.7 „specialaus režimo“ formulavimas yra per platus ir gali sudaryti prielaidas automatiniams ribojimams už saugomų teritorijų ribų. Tęsiamas Nr. 46 pasiūlymas dėl sutartinių ir skatinamųjų priemonių, papildant individualaus vertinimo ir proporcingumo saugikliais.
XI PRIORITETAS TAUSOSIME APLINKĄ IR JOS IŠTEKLIUS	11.8 – KEISTI / PAPILDYTI	Kartu su NVO, mokslininkais, miškininkais, žemės ir miškų savininkais, žemdirbiais ir kitais socialiniais partneriais parengti Nacionalinį gamtos atkūrimo planą, tiksliai įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1991 reikalavimus; kiekvienai priemonių grupei įvertinti realų ekologinį poreikį, poveikį privačiai nuosavybei ir ūkinei veiklai, įgyvendinimo sąnaudas ir naudą, finansavimo šaltinius bei kompensavimo poreikį; atlikti visų teritorijų, kurioms taikomi gamtos saugos	2027 m. IV ketv.	AM	EM, FM, KAM, savivaldybės, SM, ŽŪM, EIM	Dabartiniame 11.8 savininkai ir miškininkai neįvardyti, FM nedalyvauja, nėra kaštų ir naudos, poveikio nuosavybei, finansavimo ir ribojamų teritorijų apskaitos elementų. Siūloma perkelti Nr. 46 procesinius ir finansinius saugiklius, bet kiekybinius tikslus formuluoti tiksliai pagal galiojantį Reglamentą (ES) 2024/1991.

Skyriaus pavadinimas	Plano punktas / statusas	LMSA siūloma veiksmo redakcija	Įvykdy mo data	Atsaki ngas vykdyt ojas	Dalyvaujančios institucijos	LMSA vertinimo išvada / argumentai / siūlymo pagrindimas
		nulemti ūkinės veiklos apribojimai, apskaitą ir įtraukti rezultatus į viešą stebėseną.				
XI PRIORITETAS TAUSOSIME APLINKĄ IR JOS IŠTEKLIUS	11.12 – KEISTI / PAPILDYTI	Siekiant atsisakyti perteklinio teisinio reguliavimo ir mažinti administracinę naštą visuomenei ir verslui žemės tvarkymo, teritorijų planavimo, statybos, miškininkystės, nekilnojamojo turto kadastro, Miškų valstybės kadastro, miško kirtimų leidimų ir pranešimų bei pastatų naudojimo srityse, iš esmės pagerinti šiuos procesus: užtikrinti Miškų valstybės kadastro, Nekilnojamojo turto registro, ALIS ir kitų susijusių registrų bei informacinių sistemų duomenų sąveikumą, patikimumą ir automatinį pakartotinį naudojimą; nustatyti, kad valstybės registrų ar institucijų klaidų taisymo finansinė ir administracinė našta nebūtų perkeliama savininkams.	2028 m. II ketv.	AM	EIM, Registrų centras, VMT, AAD	Tęstinis Nr. 46 pasiūlymas. Dabartinė 11.12 redakcija mini NT kadastrą, bet <u>praleidžia</u> miškininkystę ir Miškų valstybės kadastrą. Tai taip pat konkretina horizontalius 2.7 ir 2.8 veiksmus.
XI PRIORITETAS TAUSOSIME APLINKĄ IR JOS IŠTEKLIUS	NAUJAS veiksmas – savininkų informavimas ir SRIS	Sukurti vieno langelio principu veikiančią miško ir žemės savininkų informavimo bei duomenų prieigos sistemą: užtikrinti išankstinį savininko informavimą apie jo valdoje planuojamą saugomos teritorijos, PAST, BAST, specialiųjų žemės naudojimo sąlygų ar kito ribojančio režimo nustatymą ar pakeitimą; suteikti savininkui prieigą prie jo valdoje sprendimams reikšmingų SRIS ir kitų aplinkosaugos informacinių sistemų duomenų; nustatyti duomenų patikros, periodinio atnaujinimo, senėjimo ir ginčijimo procedūrą.	2027 m. II ketv.	AM	VSTT, VMT, AAD, Registrų centras, savivaldybės	Oficialiai siūlyta LMSA raštu Nr. 46. Pastarųjų metų <u>PAST / BAST ir SRIS praktika patvirtina poreikį išankstiniam informavimui ir patikimiems duomenims</u> . Programos 648 p. taip pat numato biologinės įvairovės duomenų bazių stiprinimą ir duomenų prieinamumą suinteresuotoms šalims.